

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 847
van **MARIUS MEREMANS**
datum: 8 maart 2021

aan **LYDIA PEETERS**
VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Dender- en Bovenscheldebekken - Waterbeheersing

De regenval voor het krokusreces heeft op heel wat plaatsen in Vlaanderen tot natte voetjes geleid. Straten, akkers en weilanden kwamen blank te staan doordat beken en rivieren buiten hun oevers traden. De brandweer had de handen vol en vele zandzakjes werden verspreid.

Dat is uiteraard geen nieuw fenomeen. We zijn in Vlaanderen intussen stilaan gewend geraakt aan de gevolgen van langdurige, hevige regenval. Het Dender- en het Bovenscheldebekken krijgen het telkens hard te verduren. Het feit dat de Dender een hoog verval heeft - maar liefst 65m tussen bron en monding - zit daar uiteraard voor iets tussen.

Nochtans werden in het verleden al verschillende efficiënte maatregelen genomen om dergelijke situaties in Dender- en Scheldestreek te vermijden. De talrijke wachtbekkens, nooddijken, pompen en sluizen bewijzen wel degelijk hun nut, maar blijken tot op heden toch onvoldoende om overstromingen en blanke straten te voorkomen.

De verschillende stuwen die het waterpeil in de Dender moeten regelen, zijn verouderd en hun afvoercapaciteit blijkt bovendien te beperkt. Nochtans zijn ze cruciaal om op een gecontroleerde manier het water van de Dender af te voeren en zo overstromingen te voorkomen.

In haar beleids- en begrotingstoelichting (BBT) 2021 Mobiliteit en Openbare Werken geeft de minister aan: "Om het overstromingsrisico in de Dendervallei te verminderen, wordt een 'Strategisch Plan Ruimte voor Water Dendervallei' opgemaakt, samen met De Vlaamse Waterweg, het Departement Omgeving en de provincie Oost-Vlaanderen. In 2021 worden planalternatieven onderzocht in een strategisch milieueffecten rapport (MER). Een eerste reeks maatregelen is gericht op de vernieuwing van de stuwen op de Dender. In 2021 wordt de realisatie van de werken in Geraardsbergen en Aalst verdergezet. De werken in Idegem, Pollare, Denderleeuw en Teralfene worden verder voorbereid. Hiervoor worden ook extra middelen voorzien in het relanceplan."

1. Kan de minister een stand van zaken geven van de werken in Geraardsbergen en Aalst?
2. Hoe staat het met de voorbereidingen van de werken in Idegem, Pollare, Denderleeuw en Teralfene?

3. Welke prioritering wordt er actueel aan de verschillende deelprojecten toegekend? Is de minister van oordeel dat die prioritering, in het licht van de recente wateroverlast, dient aangepast te worden?
4. Welke infrastructurele maatregelen zijn er genomen of staan er gepland ten aanzien van de beveiliging van de woningen in Overboelare, meer specifiek de wijk rond de Majoor Van Lierdelaan?

ANTWOORD

op vraag nr. 847 van 8 maart 2021

van **MARIUS MEREMANS**

1. De werken aan de nieuwe stuw van Geraardsbergen werden gestaakt nadat de stedenbouwkundige vergunning vernietigd werd. Momenteel wordt door De Vlaamse Waterweg nv (DVW) een nieuwe vergunningsaanvraag opgemaakt, waarbij het vroegere ontwerp gescreend wordt, en waar nodig aangepast of geactualiseerd wordt. De herstart van de werken op het terrein wordt momenteel voorzien vanaf 2022.

De werken aan het nieuwe stuwsluiscomplex van Aalst zijn vergevorderd. Op heden zijn de werken voor de bewegende onderdelen van de nieuwe stuw en de nieuwe sluis in uitvoering. De oeverwerken zijn in afronding. De vervolgstappen bestaan uit het uitvoeren van baggerwerken, de aanleg van een vispassage en omgevingswerken, en de realisatie van een fiets- en voetgangersbrug.

2. De werken aan de nieuwe stuw van Denderleeuw werden aanbesteed in 2020. Op heden worden de vergunningsprocedures doorlopen, waarna de werken op het terrein zouden kunnen aanvangen vanaf 2022.

De werken aan de nieuwe stuw van Idegem en de nieuwe stuw van Pollare zijn beiden in ontwerpfase. Op heden wordt het aanbestedingsontwerp en nadien de vergunningsaanvraag voor beide sites opgemaakt. De start van de werken wordt voorzien vanaf 2022.

De bestaande stuw van Teralfene zal afgeschaft worden nadat de nieuwe stuw van Denderleeuw in gebruik is en de werken aan het pand tussen Denderleeuw en Teralfene zijn uitgevoerd. Op heden wordt het voorontwerp voor deze ingrepen opgemaakt.

3. De prioritering blijft ongewijzigd als volgt: Geraardsbergen, Aalst, Denderleeuw, Pollare, Idegem, Teralfene. Globaal wordt er van stroomafwaarts naar stroomopwaarts gewerkt. Voor de site van Geraardsbergen wordt bij uitzondering een hogere prioriteit gehanteerd ten gevolge van de hoge complexiteit en specifieke bedieningsrisico's. De werken in Teralfene volgen na het afronden van de werken in Denderleeuw.
4. Het Denderbekken werd de voorbije 20 jaar niet minder dan 5 keer (1993-1994, 1995, 1999, 2002-2003, 2010) geconfronteerd met ernstige overstromingen.

Onmiddellijk na de wateroverlast in de eindejaarsperiode 2002-2003 werden een aantal kleinere en lokale ingrepen uitgevoerd. Deze werken bestonden uit het verhogen en herstellen van dijken, het plaatsen van betonnen veiligheidsstootbanden met een waterkerende functie en het bouwen van afsluitconstructies en uitwateringsconstructies.

Te Overboelare werden eveneens zes woningen die zich in een natuurlijk overstromingsgebied van de Dender bevonden en die regelmatig met wateroverlast te kampen hadden, aangekocht en afgebroken.

Hierbij een overzicht van de uitgevoerde werken i.k.v. de waterbeheersing te Overboelare:

- Dwarsdijk in Overboelare op RO Dender (juni 2003):
Op de grens met het Waalse Gewest + aansluitend een langsdijk met een lengte van 200m en de bouw van 2 uitwateringsconstructies met afsluitschuif (TAW: +19.00m).
- Langsdijk in Overboelare op de RO Dender (augustus 2003):
Tussen de Majoor Van Lierdebrug en de spoorbrug in Overboelare over een lengte van 385m en de bouw van 1 uitstroomconstructie met afsluitschuif (TAW: +18.40m).
- Langsdijk in Overboelare op de RO Dender (oktober 2003):
Tussen de Majoor Van Lierdebrug en de woning Coessens over een lengte van 600m (TAW: +18.60m).
- 2003/2004: dwarsdijk opwaarts het zweefvliegveld in Overboelare:
De hiertoe bekomen stedenbouwkundige vergunningen werden vernietigd door de Raad van State. Een regularisatie dient nog te gebeuren.
- aankoop woningen Overboelare (2013):
Na de overstromingen van november 2010 vroegen enkele bewoners van de Majoor Van Lierdelaan of het mogelijk was om op de rechteroever van de Dender te Overboelare 9 woningen aan te kopen. Gelet op de configuratie van de huizen (zeer laag gelegen) en de resultaten van de studie m.b.t. de bescherming van Overboelare tegen overstromingen vanuit de Dender, was het aangewezen de woningen te verwerven. Deze woningen zullen worden gesloopt.
- Plaatsen van zandzakken op de dijken te Overboelare (2013):
Door het buurtcomité werd aangedrongen op het tussentijds beveiligen van de bewoning.
Omdat was vastgesteld dat de dijkhoogtes van de dijken te Overboelare verlaagd waren ten opzichte van de oorspronkelijke situatie, werd de oorspronkelijke hoogte d.m.v. zandzakken hersteld.

Het onderzoek naar de effecten op het vlak van waterbeheersing ter hoogte van Overboelare is ver gevorderd.

De finale keuze van een voorkeursscenario zal richting gegeven worden vanuit het lopende planproces "Strategisch Plan Dendervallei – Ruimte voor Water".

Gezien de ruimtelijke complexiteit van de overstromingsproblematiek in de Dendervallei bundelden DVW, het departement Omgeving en provincie Oost-Vlaanderen sinds 2016 hun krachten, expertise en initiatieven in de Dendervallei om de urgente opgaven rond (leef)omgevingskwaliteit waaronder waterveiligheid geïntegreerd aan te pakken.

Ik verwijs naar de beslissing van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 met betrekking tot: Samenwerkingsovereenkomst Territoriaal ontwikkelingsprogramma (T.OP) Dender'. Hierbij werd door de Vlaamse Regering beslist actief bij te dragen aan het overleg en de uitvoering van het Strategisch Plan 'Ruimte voor Water - Dendervallei' en 'Territoriaal ontwikkelingsprogramma (T.OP) Dender'.

Via dit geïntegreerd visievormingsproces "Ruimte voor Water Dendervallei" willen we twee evenwaardige doelstellingen realiseren: (1) het overstromingsrisico in de Dendervallei moet omlaag, waarbij (2) via een optimale mix aan maatregelen tegelijk de Dendervallei versterkt wordt door het realiseren van ruimtelijke en maatschappelijke meerwaarde. We streven daarbij naar betaalbare en maatschappelijk haalbare maatregelen. De principes van meerlaagse waterveiligheid (protectie, preventie en paraatheid) zijn het uitgangspunt voor het uitwerken van de maatregelen.

Binnen het 'Strategisch Plan 'Ruimte voor water – Dendervallei' wordt een hefboomproject voorgesteld, m.n. het quickwin-project 'Planologische ruil Majoor van

Lierdelaan' te Geraardsbergen. Dit is momenteel in uitwerking in samenwerking en overleg met de partners DVW, departement Omgeving en Provincie Oost-Vlaanderen.